

UNIVERSITATEA TEHNICĂ CLUJ-NAPOCA
FACULTATEA DE AUTOMATICĂ ȘI CALCULATOARE
CATEDRA DE CALCULATOARE

ing. Baruch Zoltan Francisc

CONTRIBUȚII LA PROIECTAREA ASISTATĂ DE CALCULATOR A SISTEMELOR NUMERICE

Teză de doctorat

Conducător științific
Prof. dr. ing. PUSZTAI Kalman

Cluj-Napoca, 1998

CUPRINS

1. INTRODUCERE	1
1.1 Proiectarea sistemelor numerice.....	1
1.2 Circuite FPGA	1
1.3 Etapele de proiectare cu circuite FPGA	3
1.4 Motivația tezei	4
1.5 Organizarea tezei	6
2. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE ÎN DOMENIUL CIRCUITELOR VLSI ȘI FPGA	7
2.1 Introducere.....	7
2.2 Procesul de proiectare al circuitelor VLSI	7
2.2.1 Proiectarea arhitecturală.....	7
2.2.2 Proiectarea logică	9
2.2.3 Proiectarea fizică	9
2.3 Tipuri de circuite VLSI	10
2.3.1 Rețele de porți	10
2.3.1 Celule standard.....	11
2.3.1 Macro-celule	12
2.3.1 Circuite FPGA	13
2.4 Tipuri de circuite FPGA	14
2.4.1 Circuitele FPGA Xilinx.....	15
2.4.2 Circuitele FPGA Altera.....	17
2.4.3 Circuitele FPGA Actel	19
2.4.4 Circuitele FPGA Quicklogic	21
2.5 Dificultățile proiectării fizice.....	21
2.6 Concluzii	23
3. PARTIȚIONAREA PENTRU CIRCUITELE CU RESURSE LIMITATE DE RUTARE	27
3.1 Introducere.....	27
3.2 Definirea problemei de partiționare.....	29
3.3 Restricții	30
3.4 Prezentarea sintetică a metodelor de partiționare	31
3.4.1 Algoritmul Kernighan-Lin.....	33
3.4.2 Variante ale algoritmului Kernighan-Lin.....	36
3.4.3 Euristică Fiduccia-Mattheyses.....	37
3.4.4 Partiționarea prin metoda călirii simulate.....	39

3.4.5	Partiționarea prin tăietura proporțională	41
3.4.6	Partiționarea cu performanțe stabile.....	45
3.4.7	Partiționarea prin metode spectrale.....	47
3.4.8	Partiționarea pe baza rețelelor de flux	50
3.4.9	Multipartiționarea	55
3.4.10	Partiționarea prin metode probabilistice	58
3.5	Partiționarea pentru circuitele FPGA	62
3.5.1	Partiționarea ierarhică pentru circuite FPGA multiple	62
3.5.2	Partiționarea pentru circuite FPGA cu structuri de tip PLA	66
3.6	Metode neconvenționale de partiționare	68
3.6.1	Partiționarea prin evoluție stohastică.....	69
3.6.1.1	Bipartiționarea prin evoluție stohastică.....	71
3.6.1.2	Multipartiționarea prin evoluție stohastică.....	73
3.6.2	Partiționarea prin automate de învățare	75
3.6.2.1	Automate de învățare și partiționarea obiectelor.....	75
3.6.2.2	Automat de învățare pentru partiționarea grafurilor.....	77
3.7	Algoritmi de partiționare propuși pentru circuite FPGA cu resurse limitate de rutare	82
3.7.1	Algoritm de partiționare cu echilibrarea numărului de conexiuni	82
3.7.2	Algoritm genetic pentru partiționare cu echilibrarea numărului de conexiuni.....	85
3.7.2.1	Terminologia algoritmilor genetici	85
3.7.2.2	Principiul algoritmilor genetici	85
3.7.2.3	Algoritm genetic de partiționare cu echilibrarea numărului de conexiuni	87
3.7.3	Rezultate experimentale.....	89
3.8	Concluzii.....	90
4.	PLASAREA MODULELOR CU OBIECTIVUL ASIGURĂRII RUTABILITĂȚII CIRCUITELOR	95
4.1	Introducere.....	95
4.2	Definirea problemei de plasare.....	97
4.3	Funcții de cost și restricții.....	97
4.3.1	Estimarea lungimii conexiunilor	98
4.3.2	Minimizarea lungimii totale a conexiunilor.....	99
4.3.3	Minimizarea tăieturii maxime.....	99
4.3.4	Minimizarea densității maxime	100
4.3.5	Maximizarea performanțelor	101
4.4	Sinteza metodelor de plasare.....	102
4.4.1	Plasarea constructivă inițială	105
4.4.2	Plasarea pe baza tăieturii minime.....	109
4.4.3	Plasarea prin metoda călirii simulate.....	112
4.4.3.1	Aplicarea algoritmului de călire simulată pentru plasare	112
4.4.3.2	Algoritmul TimberWolf	112
4.4.4	Plasarea prin partiționare ierarhică	114
4.4.5	Plasarea prin metode numerice	117
4.4.6	Plasarea liniară prin metode spectrale.....	119
4.4.7	Alte metode iterative	124
4.4.7.1	Plasarea prin asignare quadratică	124
4.4.7.2	Plasarea pe baza optimizării rețelelor rezistive.....	124
4.4.7.3	Plasarea prin algoritmul Steinberg	125
4.4.7.4	Plasarea prin metoda spațiului grafurilor.....	125
4.4.7.5	Plasarea bazată pe operații cu linii și coloane.....	126
4.5	Metode neconvenționale de plasare.....	126
4.5.1	Plasarea prin algoritmi paraleli	126
4.5.2	Plasarea prin rețele neuronale artificiale	132
4.5.2.1	Concepte de bază ale rețelelor neuronale artificiale.....	132

4.5.2.2	Rețele neuronale Hopfield	137
4.5.2.3	Utilizarea rețelelor neuronale pentru plasare	139
4.6	Algoritmi de plasare propuși pentru circuitele FPGA cu resurse limitate de rutare	141
4.6.1	Algoritm de plasare pe baza tăieturii minime	141
4.6.1.1	Descrierea algoritmului de plasare.....	141
4.6.1.2	Secvența de aplicare a liniilor de tăietură.....	142
4.6.2	Algoritm genetic pentru plasarea circuitelor FPGA.....	143
4.6.2.1	Utilizarea algoritmilor genetici pentru plasare.....	144
4.6.2.2	Reprezentarea soluției.....	147
4.6.2.3	Operatori genetici	147
4.6.2.4	Selecția populației pentru generația următoare.....	149
4.6.2.5	Aspecte specifice pentru circuitele FPGA cu resurse limitate de rutare	149
4.6.3	Rezultate experimentale.....	151
4.7	Concluzii.....	155
5.	RUTAREA CIRCUITELOR CU RESURSE LIMITATE DE RUTARE	157
5.1	Introducere.....	157
5.2	Definirea problemei de rutare.....	157
5.3	Funcții de cost și restricții.....	158
5.3.1	Funcții de cost și restricții pentru rutarea globală.....	158
5.3.2	Funcții de cost și restricții pentru rutarea detaliată	159
5.4	Sinteza metodelor de rutare.....	160
5.4.1	Prezentarea sintetică a metodelor de rutare globală.....	160
5.4.2	Prezentarea sintetică a metodelor de rutare detaliată	163
5.5	Rutarea globală.....	164
5.5.1	Regiuni de rutare.....	164
5.5.1.1	Conversia joncțiunilor canalelor.....	164
5.5.1.2	Ordonarea canalelor	167
5.5.1.3	Reprezentarea regiunilor de rutare	167
5.5.2	Rutarea globală secvențială.....	168
5.5.2.1	Problema arborelui Steiner	169
5.5.2.2	Rutarea globală prin metoda parcurgerii labirintului	171
5.5.2.3	Rutarea globală utilizând arbori Steiner ponderați	173
5.5.2.4	Rutarea globală orientată pe performanțe	178
5.5.3	Rutarea globală prin metoda călirii simulate.....	181
5.5.4	Rutarea globală prin metoda programării întregi.....	183
5.6	Rutarea detaliată.....	185
5.6.1	Rutarea detaliată generală.....	185
5.6.1.1	Rutarea labirint.....	185
5.6.1.2	Rutarea prin metoda căutării liniilor	188
5.6.2	Rutarea prin canale	189
5.6.2.1	Definirea problemei de rutare prin canale	189
5.6.2.2	Grafuri de constrângeri.....	190
5.6.2.3	Algoritmul marginii din stânga.....	192
5.6.2.4	Algoritmii Yoshimura și Kuh	193
5.6.2.5	Alte metode de rutare prin canale	195
5.7	Rutarea circuitelor FPGA.....	197
5.7.1	Problema de rutare a circuitelor FPGA.....	197
5.7.2	Rutarea prin expandarea grafului	198
5.7.3	Rutarea pe baza grafurilor cu ponderi multiple.....	201
5.7.3.1	Metoda 1-Steiner iterată.....	202
5.7.3.2	Metoda Kou, Markowsky și Berman.....	204
5.7.3.3	Algoritm de rutare hibrid.....	205
5.7.3.4	Optimizarea simultană a obiectivelor multiple.....	206

5.8 Algoritm propus pentru rutarea circuitelor FPGA Atmel 6000	207
5.8.1 Arhitectura de rutare a circuitelor FPGA Atmel 6000.....	208
5.8.2 Modelarea circuitului printr-un graf.....	209
5.8.3 Descrierea algoritmului de rutare	210
5.9 Concluzii	214
6. SISTEM CAD PENTRU PROIECTAREA SISTEMELOR NUMERICE CU CIRCUITELE FPGA ATMEL.....	217
6.1 Structura generală a sistemului CAD.....	217
6.2 Descrierea proiectului	218
6.3 Compilarea și optimizarea descrierilor	220
6.4 Generarea reprezentării interne	221
6.5 Maparea tehnologică	223
6.6 Plasarea celulelor	226
6.7 Rutarea circuitului	228
6.7 Concluzii	230
7. CONCLUZII FINALE.....	231
7.1 Sumarul tezei	231
7.2 Contribuțiile tezei	235
7.3 Dezvoltări posibile.....	236
BIBLIOGRAFIE.....	237